

SAMI USTEB.

No. 1.

Januar manost 1900.

2be jakkodak.

J a g e - a l g a t a m - l a v l a .

Juo boares jakke vassam læ;
o læge gittum, Jesusam,
go mannam jage varjalam
min læk ja burist suogjalam.

Du rokkadallap njuorraset,
gi Ačin ovlast raððik buok,
vai oskoi min don nannisik
ja ēagjadusain bæstašik.

Dat sagga min dal vaivveda,
att' davja lagad rikkoimek;
mitt' suddoid, maid mi dagaimek,
daid adde, Hærra, andagass' !

Add' oðða jage armostad,
mi buorre læ ja audogas !
Buok suddoin min dal buttest don
ja oðða miela sivdned ain !

Min væket nuft dast mænnodet
ja vimag dabe ærranet,
att' go min ællem loappa læ,
du lusa, Hærra, bæssap mi.

De lavloop dudnji gittosa
du engeljoavkoin almestad,
go morašlägest erit don
min dolvvuk hærvas albmasad.

B u o r e o ð ð a j a g e !

Go olbmuk vuostas have oðða jagest gav-
nadek, de si lavijek guim guimidasasek buore

oðða jage savvat. Nuft læ vierro, ja dat læ
cabba vierro. Ædnagidi almakein dat savaldak i
læk æra go joavddelas sadne, mi dušsefalu njal-
mest boatta, i vaimost. Æraidi læ dat sadne
„Buore oðða jage“ sæmma go: Vare dust dam
oðða jagest lifei dærvasuotta ja aiggasaš buorre-
dille; vare du barggo likkostuvasi ja du dinistus
saddasi buorren, vare buok moras ja hætte lifei
gukken dust erit ! Mutto go kristalaš olmus
savva nubbai buore oðða jage, dalle dat dærvat-
tæbme i læk dušsefalu savaldak, mutto rokkus
Ibmeli, daggar rokkus: Ibmel buristsivdnadus
oruši juokke dafhost du bagjelist dam jagest,
mi dal boatta ! Ja kristalaš olbmuib Ibmel bu-
ristsivdnadus læ sagga æmbo go ædnamlas, aig-
gasas buorre dille. Kristalaš olbmuib Ibmel bu-
ristsivdnadus buok oudemusta læ vuoinlas. Ib-
mel buristsivdnadus læ vuost ja oudemusta sielo
buristsivdnadus, dasto rubmaša buristsivdnadus.
Mutto dat savaldak: Ibmel buristsivdnadifci du
sielo ! læ sæmma go: Ibmel addasi dudnji su
armostes Jesus Kristus diti buok du suddoid
andagassi, son addasi du vaibmoi ja oamedovd-
doi rafhe ja roakkadvuða, son dagasi du kri-
stalažjan, jos don ik læk daggar, ja son væketifci
du, vai du kristalašuotta varjaluvvuši ja nanni-
juvvusi, son lifei alo du lutte ja suogjalifci du
buok baha vuostai, mi matta du sielo vahagat-
tet ja hettit du audogassandakkujume !

Dasto boatta vela dat savaldak: Ibmel
dagasi dam oðða jage maidai aiggasaš dafhost
dudnji buorren, son buristsivdnadifci du maidai
rubmas bælest ! Mutto dast læ okta aſſe vutti-
valddemest: I oktage mist dieðe, maid dat oðða
jakke mieldes bukta. Mutto dam mi buokak
dietet, atte dat i ſadda migjidi buokaidi aive-

stassi ilo buktet. Ædnagidi dat sadda, datge nuftgo dak æra jagek, morraša ja hæðe buktet. Dalle læ buorre diettet, atte illo i læk alo sæmما go Ibmel buristsivdnadus, ja moraš ja hætte i læk sæmما go Ibmel duobmo ja garrodus. Aito dam vuostai: Davja dat læ illo, mi sadda migjidi garrodussan, dainago dat satta min Ibmela vajal-dattet ja dayja læ suddo farost gavdnamest, — ja davja dat læ moraš ja hætte, mi sadda migjidi buristsivnadussan, dainago dat væket min muiitet ja occat Ibmela.

Dusſefal Ibmel, dat vises, buokvægalas ja vaibmolaðes Ibmel, gæn gieðast mi buokak læp, dietta, mi læ migjidi buorren, buristsivdnadussan sikke sielo ja rubmaš bælest.

Su gitti mi berrip damditi bigjat buokrakan, maidai dam oðða jage. Dam maidai migis dakkap, go mi dal savvap buok „Sami usteb“ lokkidi:

Buore oðða jage!

O u d d a n e k e t m i n H æ r r a m e k j a
b æ s t a m e k J e s u s K r i s t u s a r b m o i j a
d i t t u i (2 Piet. 3, 18).

Buok dat, mi ælla, ouddana; dusſefal dat, mi jabmam læ, i nubbastuva. Buok dærväs manak ouddanek bæivest bæivvai, ja jos manna i stuoro, de sust læ galle varalaš davdda.

Nuft maidai Ibmela manai dille læ; si galggek stuorrot ja ouddanet visesvutti ja arbmoi Ibmel ja olbmuí oudast. Jos du siello læ hættam erit ouddanæmest, de don læk massam Ibmela armo, de dust læ varalaš sielodavda. Damditi mist læ ibmelbalvvalus juokke vakko, æp mi mana girk-koi dusſefal ovta gærde ællemestemek, mutto mi occap juokke vakko oððasist Ibmela armo, vai mi ouddanifeimek arbmoi. Damditi æp mi dusſefal gastaš min smavva manaidæmek, mutto mi oapatep daidi Ibmela sane, rokkadallap dai oudast ja komfarmerip daid. Damditi læ maidai Jesus asatam daid basse mallasid ja cælkkam: „Dam dakket, nuft davja go di dam jukkabet-tet, muo muiitem dit!“ Son datto, atte mi davja galggap dai bokte apasmattujuvvut, vai

min osko stuorro. Ja son cælkka su balvvaleg-jidasas, atte son adda sigjidi su davverides ja vuordda oažžot sist ræntoid dam maŋemuš bæive.

Mutto dal læ buok ouddanæme harrai mail-mest naft, atte æp mi ječa sate dam dugjot, mi sattep dusſefal væketet dasa; sattep galle rog-gat min ædnamæmek birra ja laktadet dam, mut-to æp mi sate bigjat ovtagé lasta muorai ala, æp mi sate gæsset rasid ædnamæst bajas ječai-dæmek famo bokte. Nuft læ maidai kristalaš ællema dafhost; mi sattep væketet veha, mi sat-tep bataret muttom suddoin erit, mi mattep Ib-mela sane lokkat ja occat kristalaš olbmuí særve, mutto ællema ja ouddanæme satta Ibmel okto-sivdnedet min sisa su Bassevuoinas bokte. Nuft-go apostal Paulus calla: „Mon gilvvim, Apollos laktadi, mutto Ibmel addi šaddo“ (1 Kor. 3, 6). Damditi ferttip mi olbmuí dorvastet Ibmel ala ja vuollegažat rokkadallat sust oððasistriegadæme ja basse ouddanæme ja juokke vuoinalaš addal-daga.

Mutto mattago buok saddrat min vaimoi sis? I buok, mutto Ibmela arbmo læ daggar buorre gilva, atte dat satta saddrat juokke osko-laš vaibmoi. Mi diettep, atte dabe Finmarkost læ daggar ænam, atte i avkot maidege gilvet-čabba gordne-daihe muorragilvvagid, mutto jos mi gilvvep hæjos, bagjelgeččejuvvum soage, de dat bitta muottagest ja garra dalkest ja ouddana jagest jakkai. Sæmما lakai galggap mi jurdašet min vaimoidæmek harrai. Daidda nuft læt, atte dasa æi saddrat olbmuí vises ja stuora jurddagak, mutto jos don gilvak du vaimod sisa dam bagjel-geččejuvvum Jesusa evangeliuma, de don saddrak oaidnet, atte vaiko man faste suddo læžža, vaiko man ollo mailbme gæččalæžža, de almaken Jesusa arbmo ouddana du vaimost jagest jakkai, dudnji ja Ibmeli illon.

De gilve dal višsalet Ibmela sane ja evan-geliuma ječad vaimo sisa, juokke mana vaimo sis, ustebi ja vašalažai vaimo sisa, de saddr-økti ilolaš lagjimaigge, go mi sirddep sævdnjada-sa valdest erit Ibmela æcalas barne riki.

Suddo mirkkogærmas.

Muttom rigges baken, gutte læi garas jukkat, læi garremdilest oastam aldsesis varalaš mirkkogærbaša, maid son valdi ja bijai lairre-littai. Nuft gukka go ēielgos oaivest læi, i son duostam dam olgusvalddet littest. Mutto nuft davja go garremidi sāddai, de son lavi dam olgusvalddet lækastallam varas daina. Dalle dat oroi su mielast nuft uccen ja čabesen ja havsken, atte son i ballam dam gitti valddemest. Gukka gærmas i dakkam sudnji maidege bahaid, ja go son dam oini, de son sāddai jalobun ja jalobun. Mutto muttom bæive, go son fastain garremidlest læi gærmasin lækastallamen, de dat fakkistaga gaskesti su gitti, ja moadde minuta gæest dot jallas olmuš læi jabmam.

Nuft maidai suddo læ daggar mirkkogærmas, maina mi olbmuk davja læp lækastallamen, alma oainekættai, man varalaš dat duottavuođast læ. Nuft gukka go mi oaivest ēilgosak læp, dat læ: nuft gukka go min oamedovddo læ goccem ja mi viissap gulddalet dam Ibmel jienä, nuft gukka mi ballap suddost ja varotep jecaidæmek. Mutto nuft farga go mi garremidi sādap, dat læ: nuft davja go mailme buorek ja havskodagak sattek min Ibmela vajaldattet, de mi vajaldattep maidai suddo mirko ja dam varalašvuoda, ja mi lækastallagoattep suddoin, dego dat i mataše min vahagattet. Gukka burist gævva: suddo i oro min vahagattemen; — ja oagjebassan mi davjebut ja davjebut, jalobut ja jalobut lækastallap daina, — dassači go dat muttom čabba bæive min jamas godda.

Nuftgo læ varalaš gærmasin lækastallat, nuft læ vela varalažab suddoin lækastallat; vai-ko man burist dat davja ēiegas su mirkoides, maŋemusat almakken almostuvvu, atte dast læ mirkko, jametægje mirkko.

Muittaluvvu, atte gærmasa čalbme læ nuft imašlaš nanos ja giktalægje, atte olmuš, gæn ala dat gæcca, sāddu nuftgo lamesen; son i væje bai-kest jecas likkatet, vaiko son burist dovda, atte son bataret berre, amas goddujuvvut. Nuft læ davja suddoge dafhost. Dam giktalægje fabmo

læ nuft stuores, atte olmuš, vaiko son burist dietta, atte son berre hoapost batarussi mannat, almakken læ dego labmujuvvum; i son væje vuostaičuožžot; son čuožžo ja gæcca gæččalusa ala, dam bodda go dat lagabuidi lagabuidi boatta, dassači go son maŋemusta jorral ja lappu.

Suddo læ nuftgo mirkkogærmas, nuftgo giktalægje, jametægje gærmas. Damditi mi maidai bibbal siste gavdnap dam vuostaš suddo gærmasa hame vuolde.

Darolas bibalsærvve.

Nuftgo ouddal juo læ muittaluvvu, bargga bibalsærvve dam ala, vai bibbalak, testamentak ja æra basse čallagak biđgijuvvuše obba Norga mietta, vai Kristusa sadne orusi valljogasat min gaskast (Koloss. 3, 16.).

Dal æska bodi dam særve 83ad jakkegirje daihe muittalus dam birra, mi mannam jagest (1898) læ dakkujuvvu. Dast mi oaidnep, atte dam jagest 1898 30616 bibbal, 22901 testamenta ja 1351 æra basse čalabitta, okti buok 54868 čallaga, læk vuvddujuvvu daihe skenkkan addujuvvu dušſefal dam bibalsærvest. Dam jagest 1897 vuvddujuvvujegje 47017 girje. Okti buok læk, dam rajest go særve rakaduvvui (dam jage 1816), 810559 basse čallagak vuvddujuvvu.

Dam sæmma jakkegirjest čuožžo maidai ve-has Samemission ja dam bargo birra. Dam jagest 1897 læk vuvddujuvvu 125 Samegielbibbal ja 21 ođđa testamenta, ja 52 bibbal læk nuvta addum gæfhes Samidi. Dimag læk vuvddum dušſefal 20 Samegielbibbal ja 20 ođđa testamenta. Dam rajest go Samegielbibal bodi (desember mano 1895), læk okti buok vuvddum 235 bibbal, ja 109 ođđa testamenta, ja 103 bibbal Samek læk nuvta ožžom.

Duođai, i læk ollo, mendo uccan, mu mie-last orro! Okti buok læk Norgast 15000 arvo Samek, guđek hallek ja arvedek dam giela, masa bibal læ jorggaluvvu, ja dat læi min doaivo, dalle go Samegielbibal bodi, atte dat farga. gavdnujuvvusi juokke Samesidast, — ja dal mi oazžop diettet, atte ovta gæos jagest læk buok

dain Samin ostujuvvum dušſefal 20 bibrbala ja 20 testamenta! Æigo dalle Samek rakist Ibmel sane? Æigo læk gittevažak, go si læk bibrbala ječaidæsek gilli ožžom? Dabe mu gieldast i læk dam maŋemus jagest oktage basse girje vuvddum. I oktage girje obba jagest! Mon dovlastam duoðalažat, atte mu mielast orro, atte dat læk stuora hæppad, atte Samek, guðek muðoi læk nuft angerak Ibmel sadnai, læk nuft loikkasak ja hiljek basse čallagid oastet. I læk havske barggat dam ala, „vai Kristusa sadne valljogasat oruši din gaskast“, go barggo dam lakkai bal-kašuvvu.

Jos di duottavuoðast rakistepet Ibmel sane ja lepet gittevažak dam bibalsærve ja Samemis-son bargo oudast ječaidædek gaskast, de čajeteket dam maidai dago siste dam bokte, atte di oaste-betet daid girjid, mak aivefal din diti læk pren-tedattum, ja atte di, go buok basi bæivve boatta, buokak girkkoi čoagganepet oaffaruššam varas moadde evre bibalsærvvai. Jos olbmuk lifče vela višsalæbbuk oaffaruššat ja čaletet ječaidæsek papa kantorest latton dam sërvvai (dat maksa jagest 50 evre), de dabege nuftgo oarjen juokke kom-farmanta mataši nuvta su oðða testamentas ja juokke naitusbarra su bibrbales oazžot.

De bargget dam ala, alo muiitededinædek dam apostala nævvaga: Diktet Kristusa sane orrot valljogasat ječaidædek gaskast!

S a l b m a. (Tillæg no. 657).

Nuotta: L. M. L. koralgirje no. 142.

1. Morraneket! jiedna rakkja,
mi allaget ja goargoin čuogja
ja aiggo buokaid boktalet.

Likket bajas, buok di jabmek,
gæk matkest dabe vaibbam læidek,
dal duomo-basun gullabet.
Dat Ibmel jiedna læ.
Dal igja vassam læ.
Bæivve boatta,
dat maŋemus ja stuoremus,
mi dævdda Ibmel loppadus.

2. Doargestek dal almek, æna,
ja aimost čuogja engel-jiedna,
att' Jesus dal læ boattemen.
Vari vuodok likkatuvvek,
ja Adam manak buokak ittek
su ouddi baloin, doaivvagin.
Son famo-sanines
dal ratka savcaides
nuftgo baiman.
Vanhurskasa son kruoneda,
mutt' bahaid erit čajeta.

3. Alme illoii aibaſedin,
dam čierromlægest matkuſtedin,
du boattemi dal illodam.
Sæčagasan*) dagak palmaid
ja morašnuotain avvosalmiad;
— de iloin gæčam havddasam,
dam muolddakammari,
gost njalgga nakkari
rafhest nokkim.
Mon ilostam dam guoððelam,
ja manam albmai bestinam.

O. Th.

Moa d de s a n e r i s s e a d n e m b i r r a.

Gutte sesta su risses vašota su barnes;
mutto dat, gutte su rakista, bagada su arrad.
Sanel. 13, 24.

Mi arvvedep galle buokak dam hui burist,
atte dak sanek læk oktičadnum njeljad bakkomin, mutto gačaldak læ dat, atte læpgo mi olla-set arvvedam vuttivalddet dai sani olles sistdoalo. Go dal min mielast orro læme nuft, atte dak sanek vuiggistaga sardruk risse adnem birra, de aigom buok oudemusta cælkket dam, atte risse læ dat bagadam-gaskaoabme, mi berre cuožžot duogabælde buok nævvagi ja ravvagi, ja læ dat gaskaoabme, mi vissasi læ dugjom ja dugjo ollo buore, go rievtes aige dat adnujuvvu; dastgo læk ollo manak, guðek læk vanhemı ravvaga vuttivalddam ja ſaddam ſiega ja ſivolaš olmuæen,

*) bastelis lanjain.

dainago si ditte, atte vanhem i ravnaga duogabælde læi risse. Mutto mi diettep maida, atte risse læ bavčagatte gaskaobme, man vuostai manna satta farga buoššot, jos risse dabetes aige adnujuvvu, ja dalle dat dugjo æmbo baha go buore. Go dal dasto šadda gačaldak dam birra, atte goas risse berre adnujuvvut, de vissasi læk ollo vanhemak, guðek jurddagesek vastedek dam gačaldakki naft, atte risse galgga adnujuvvut, oudalgo manna stuorro ja gievro dam muddoi, atte ačce ja ædne æba sat daina nagad. Dam addiju me mieðetam mon muttom muddoi, mutto im buok; dastgo fuomašæbme læ ollo gerdid eaje tam dam, atte manak, guðek hui nuorran, aria agest juo legje davja rissijuvvum, sadde almaken bahaniekkanen ja iccavæidagen ja onddal sin ravesvuoda agesek buššu risse vuostai; — ja vissasi læk vanhemak, guðek læk ožžom dam bačča fuomašæme navdašet, atte si almaken legje sæstam sin rissesek, vaiko si galle sin ječaidæsek mielast legje adnam dam sikke arrad ja davja. Damditi, don ačce ja ædne, alle adde ječaidæde bætatallat risse adnema harrai; dastgo davja læ nuft, atte vaiko risse læ adnujuvvum sikke arrad ja davja, de vela aij satta celkkujuvvut, atte risse læ sestujuvvum ja manna dam gæčeld vašotuvvum. Ja mast boatta dat? Dat boatta dast, atte don ačce daihe ædne sæstak du rissad, dasači go dust aldad moarre cakkeda, ja dam moare siste dalle bagadak du ječad mana. Go nuft don mænnodak, de dalle læk sæstam du rissad ja vašotam du manad. Ibmel sadne oapata migjidi dam, atte olbmu moarre i goassege dugjo dam, mi buorre læ; damditi ēuorvvo dat migjidi nuft: „Addet moarrai vassem-aige.“ Ja risse, jos dat moare ēaða adnujuvvu, de dalle dat i šadda rakisvuoda bagadam-gaskaoabmen, mutto vuiggistaga doarrom-gaskaoabmen, man vuostai manna duojas buoššo. Damditi, go don ačce daihe ædne oainak, atte du manna berre rissijuvvut, de bagad dam arrad, risse dam, ouddalgo du moarre cakkida, dalle šadda, nuft duostam mon ðoaivvot, du bagadus rakisvuoda bagadussan; dastgo dalle i læk duššefal du marina, mi ēierro risse bakčasa vuolde, mutto maida du ječad vaib-

mo rissijuvvu damanaga boddost ja sojatuvvu vuollegašvutti daina dovdoin, atte don ješge ik daide læt vigetæbme du manad gažžarvutti ja bahavutti. Dat læ oanekažat mu oaivel dam lundulaš risse adnema harrai.

Mutto mon jardašam maida, atte dot algost celkkujuvvum Ibmel sadne i læk oaivedam duššefal dam lundulaš muorra-oavse, maid mi bæivalaš sanin gočodep rissen, mutto maida nubbe æra risse, mi ainasge i galgase sestujuvvut, mutto arrad adnujuvvut. Daidak dal jærralet: Mi dat læ rissid? Dat læ dat risse, mi i læk surgidam lundulaš muorraruottasest, mutto du ječad vai most, gilvvujuvvum ja bajassaddaduvvum Ibmela rakisvuoda famoin, — ja juokke gærde, go don ravvik ja nævok du manad rakisvuoda sanguim, de læk adnemen dam risse; ja jos vela du ravvagak ja nævvagak læk sægotuvvum gadnjaliguim, de daðe æmbo bakčasæbbun manna dam dovda. Dat lundulaš risse bavčagatta duššefal mana rubmaša, ja manna fast farga dam valdatta, vaiko galle rissijume bakčasa vuolde loppeda, atte i sat aigo bahadallat; mutto rakisvuoda ravvaga risse, gadnjaliguim sægotuvvum, bavčagatta mana vaimo ja guoðða dasa bissovaš muto. Ja vaiko vela orro læme, dego manna su ravvasæb agestes, mailme ūlama siste lifci vajal dattam ačce ja ædne ravvagid, de æi dak damditi læk vaimost eritsikkasam. Davja læk dapatusak ællemest bajasboktam bačča muto ačce ja ædne ravvagi ja nævvagi birra, mak læk bavčagattam vaimo ja sojatam dam buore guvllui. Alma læk gullam muittaluvvum dom ibmelbalolas ædne, Monika birra, gutte læi ollo gadnjalid ēirrom su barnes jallavuoða ællem diti; ja go son vaiddalemin muittali dam muttom ibmelbalolos bismai, de bisma ūiggoi su ja addi sudnji jeððitus san dam gačaldaga: Nu ftgo don gad dák, atte du ollo gadnjalí manna galggahævanæbmai mannat? Monika jovsai ilo su gadnjalides bagjeli damditi, go son i læm sæstam su risses, mutto rakistam su manas ja bagadam dam arrad daggar rissin, mi vaimo dævai. Oapa dom ædnest ouddamærka, don ačce ja ædne, ja ane višsalet dam risse, maid son læ

adnam; — ja jos vela nuftge læžža, atte don gaskotagaid ferttik adnet lundulaš risse, de ale vajaldatte oktiædnamest dam rakisvuota rissin, vai du manabagadus šadda Hærra ravvaga siste.

Daðe bahabut gavdnujek ollo vanhemak, guðek sestek sin rissek, æi duššefal rakisvuota risse, mutto vela maida dam lundulaš rissege, muttomak damditi, go si adnek dam gosi oame-dovdo ašsen atte bavčagattet mana, vaiko gal 'æi ane dam oamedovdo ašsen, atte manna bahaniek-kanen bajassadda; muttomak fastain sestek risse fuolatesvuota gæceld ja jeððijek jeðaidæsek cæl-keedin nuft: „Gal mailbme oapata“; „gal mailb-me skuvlle“; „o, gal dal læ ain oappam-aigge“; „gal mailbme dabma“, j. n. v. Vuoi! man ollo læ duottavuotta dai sani siste; mutto ale damditi, don aðe daihe ædne, adde jeðad jeððijuvvut dag-garaš saniguim; dastgo i læk mailbme oappama-naines vajaldattam skuvllim- ja oapatam-bargo oažžom varas sin bajasgæsset suolan, rievvaren, gielastallen, furusægjen, olmušsorbmjægjen j. n. v. „O, gal dal læ ain oappam-aigge“; „gal mailb-me dabma“, erinoamaæet dalle, go eisevaldde fertte laga risse giettasis valddet ja daina dab-magoattet daid o a p a t u v v u m m a n a i d, skuvllidedin sin giddagasa gæðgeseini siskabælde, guððjuvvum ja vajaldattujuvvum buokain, — duššefal, atte sin namak æi læk guððjuvvum ja vajaldattujuvvum erit giddagasa lokkoprotokoallost. Gal mailbme dabma, maŋemu-sta vela dalle, go nuft læ gævvam, atte stevlledægje boatta giddagasa fanggakammari viežžat skuvlli juvvum mana stevlledam-baikkai. Dalle læ sikke oappam-aigge ja maida dabmam-aigge ollašuvvum.

* * *

Di aæk! Allet hatte din manaidædek moarrai, amasek si hærdotuvvat, mutto bajasges-set sin Hærra bagadusa ja ravvagi siste! Efes. 6, 4; Kol. 3, 21.

O. Th.

Moadde misson logo.

Go mi væke anotep bakenmissoni, de mi

davja oažžop dam vastadusa: Jos oinulaš avk-ken lifci, dalle galle mielastam addasim; mutto-im mon oaine æra šaddo dam bargost, go atte-ollo ēuoðe duhat kruvna dusse diti min vaivas-ædnamest olgusmannek.

Galle vægja, atte moadde logo missonbargo-harrai mattek njalme buoððot dain misson-vaša-lažain.

Gula :

S u l u - æ d n a m e s t læk gastašuvvum man-nam jagest 273, okti buok misson algo rajest 2453; skuvllamanai lokko læ dal 500.

M a d a g a s k a r s u l l u s t læk gastašuv-vum :

Siskeædnamest mannam jagest :

4018; misson algo rajest 58198.

Oarjegaddest 74; - - - 793.

Nuorttagaddest 92; - - - 504.

Skuvllamanai lokko læ dal :

Siskeædnamest : 43384

Oarjegaddest : 996

Nuorttagaddest : 3281.

Okti buok sikke Sulu-ædnamest ja Mada-gaskarest :

gastašuvvum mannam jagest 4457

— — misson algo rajest 61948.

Skuvllamanai lokko læ okti buok 48161.

Bija burist mielad vuollai daid logoid ja arvved dain, atte misson i læk duššalaš barggo, mutto cælkemættom buristsivdnadussan.

Go missonær Moffat Afrikast læi jorggalam bibbala Betšanalazai gilli, de botte muttom bæive-9 nisson su lusa ja celkke: „Mist læ daggar halidus oažžot oðða testamenta oktan salmaiguim, mutto mist æi læk ruðak. Ikgo sate addet mig-jidi bargo gostege ædnam alde, vai mi tinip dam maðe, atte mi vægjep girje makset?“ Moffat addi sigjidi bargo, ja si bargge viššalet; dastgo si bargge iloin; ja farga legje si oažžom nuft ollo, atte si satte hakkat aldsesæsek Ibmela div-ras sane. Si avvodegje, go Moffat bijai sin gie-ðaidi čabbat eadnujuvvum oðða testamenta. Okta sist celki, go son olgus manai gæcadedin su dav-veres: „Dam ija galle im oažžo nakkarid dusse ilo diti“.

Min jabmek.

Ikti muttom Sabmelaš boði kantor sisa. „Mon lær lika buktam, ja vaivestam mon gaibedam i 3 kruvna ješaldsesam ja 8 kruvna skippari!“ „Mutto igo N. N., gutte dal læ jabmam, lær du fuolkke, ja manne don gaibedak æmbo go du skippar?“ Fuolkke læi galle, mutto i læk nuft lakka, ja nuvta mon im vaived ječčam. Mon lær sikke gisto rakadam ja'ragjam su gisto ja guoddam su vadvnasi ja jes addam vadvnasa ja suvddam su deiki, nuft atte halbebut mon im sate dam dakkat; skippar læ dussefal læmas guoibmen matkest.“

Diéttelassi son i ožžom 13 kruvna ige skippar 8 kruvna. Dastgo daggar barggo berre kristalas olbmuin nuvta dakkujuvvut.

Obbanassi olbmuk berrijek eritharjetuvvut dam doaivost, atte buok barggo, vaiko maggarsaš lifei, galgga maksjuvvut, ja jos „kassa“ galgga makset, dalle divraset maksjuvvut.

I suige buok barggo galga maksjuvvut; ollo barggo læ, mi galgga vela iloinge aibas nuvta dakkujuvvut. Dastgo læ juoga, man namma læ gædnegasvuotta, ja juoga æra, man namma læ rakisuotta. Dat gædnegasvuoda ja rakisuoda barggo fertte davja nuvta dakkujuvvut. Dat okta aidno balkka, maid don oažok, læ buorre oamedovddo, du lagamuža gittevašvuotta ja dat havskes dovddo, atte don læk du gædnegasvuodad dakkam. Ja vaiko ollo gaibedakkes olbmu mielast orro, atte daggar balkka i læk mikkege, de dat almaken duottavuoðast læ sagga buoreb go rutta.

Ouddamærka diti: Jos du vanhemak læba boarrasak ja hæjok, mutto don læk nuorra ja dærväs, igo dalle livée hæppad, — nuftgo daðe bahabut muttom dinapatusak, — boattet ja cækket: Dal mu vanhemak æba væje sat biebmat ječaidæsga; dal vaivaškassa fertte sodno oudast morrasa adnet! Dak guokte vaivan boarrasa, gæi vuovtak juo læk ūurgudam, ja gæi giedak juo læk vuometesvuoda diti doargetstamen, dak, guðek gæðos ællem caða læba du rakistam ja 20 arvo jage læba galloidæsga bivastagain rassam

du biebmat ja garvotam varas, jogo matak burin oamedovdoin daid vaivaškassi luottet, dego lifeiga dudnji aibas amas olbmuk? Ikgó dovda, atte dat barggo vanhemides biebmat læ rakisuoda barggo, masa don læk gædnegas, ja mi berre dakkujuvvut, i dussefal nuvta, mutto vela iloinge?

Daihe ouddamærka diti: Jos du fuolkke daihe ustebo daihe sidaguoibme læ hæðest ja muttom dafhost darbas du væke, lægo dalle cabbes ja kristalaš cækket: Gal mon væketam du, mutto: ollogo mavsak? Igo du oamedovddo muittal dudnji, atte dabe don galggak dallan nuvta rakisuodain ja iloin vækkene boattet?

Sæmma lakkai, jos mu aðe daihe ædne daihe æra fuolkke daihe oapes olmus læ jabmam, ja lika galgga girkogardai suvddujuvvut ja havddadujuvvut, ouddalgo mon dalle manam vai vaškasa lusa gaibedam varas balka, ouddal mon vela lonimge ruðaid ja bargam jes mu gallom bivastagain dakkam varas dam mu oapes olbmu sam dam maðemuš rakisuoda balvvalusa!

Fulkiaksamma vadnasest.

Dabe Finmarkost juokke jage ollo olbmuk hævvanek favllai. 1891 rajest 1895 ragjai læk 163 caccái hævvanam. Nabbo dalle: juokke jage gaibed mærra dusse min amtast 33 olbmu. Ædnagak sist læk galle amas bivddo-olbmuk; mutto ænas læk vissasi daggarak, gæin læ bæras ja sida dabe Finmarkost.

Daggar likkotus dapatusak læk vælttemætomak, nuft gukka go dalkke læ nuft garas, ja nuft gukka go vadnasak læk nuft rappasak ja smavvak. Mutto læ okta asse, mi davja dakka daggar dapatusaid erinoamaš morašlažžan, ja dat læ, atte davjemusta sukkek aðe ja barnek daihe vieljačak sæmma vadnasest. Jos dalle aðe hævvan, de maidai barnekge hævvanek; jos nubbe viellja hævvan, de nubbege fertte cūovvot su. Dam lakkai nissonak ja dak smavva manak davja ovta bæivest massek buokaid, guðek galgaše sin biebmat.

Gal mon dieðam, atte ollo læ, mi viggata aðe valddet su barnides skipparen vadnasi. Ja

sæmma lakkai, jos dust læk vieljak. De læalo havskemus sukkat oktan oapes ja rakis olbmuigum; ja dasa vela bisso dalle obba dinistus sæmma dalost. Vanasloatta i darbas juogaduvvut.

Damditi vajaldattuvvuge davjemusta, atte jos daggar vanas, gost dussefal fulkičak sukket, gobman, de gæfhevnotta ja moras ja varnotes vuotta sidast sada stuorebun go stuores. Vuoi, man ollo læskak daina lagin læk ovta bæivest massam buok sin rakkasidesek, man ollo ædnek læk manatuvvum, man ollo sidak gæfhen saddam. Vuoi, man ollo hægak lifæ mattam læt sestujuvvum, jos olmus lifei diktam su barnes daihe su vieljas sukkat æra vadnasest go son jes.

Damditi go don bivdo sugak, de ale jurdas dussefal dinistusa ala, mutto jurdas dam ala, atte hægak læk buorebuk go dinistus, ja jurdas dam ala, man varalaš appe læ, ja man farga vanas matta devddujuvvut daihe gobmanet, ja ale valde mendo ollo du barninad daihe vieljainad skipparen du ječad vadnasi!

Jos væjolas læ, de jæra æra oapes olbmust, jøgo son i mataše valddet du barne daihe vielja skipparen; de don valdašik su barne daihe vielja. Ale gæččal cokkit buok du bærašolbmuidad ovta vadnasi, mutto gæččal baica bičgit daid nuft ollo vadnasi ala, go væjolas læ. Dalle dinistus duottavuođast sada sæminan, ja i oktage darbas givseduvvut daina suorgadlas jürddagest: Jos dal okta hævvan, de buokak hævvanek!

Finmarko vuodnadampak.

Buok Finmarko vuonair læk dal ječaidæsek dampak. Alatægjovuonast læ juo gukka aige lämaš su ječas ucca dämpas, man namma læ „Nor“. Varjagvuonast sæmma lakkai; dam dampaa namma læ „Varanger“. Moadde jage dastouddal maidai Porsangovuodna ja Lagesvuodna oazjoiga sierra dampa. Dal mannam gæse rajest vela Dædnovuodnäge læ ožzom su dampas.

Dat læ buorre ja darbaslaš Dal, go damppa orost masa buok stuoreb baikidi vuonast, læ gæppad buokaidi bæssat sikke gavpugidi, bivdoværädi ja gosaikkenessi olmus datuš, ja ruoktot fast sidasis. Dal olmus, gutte læ gukken erit bivdremen, matta saddit sikke liebmasid daiili nælggo sivetidi ja jafoid ja æra darbaslaš dingaid su nælggo dalo-olbmuidasas, ja ožda sagaid juokkehaš matta juokke vakko oazžot, jos datto. Buok manna nuft burist ja jottelet.

Almaken buokak vaiddek. „Nor“ læ mendoo ucce, „Varanger“ sæmma lakkai. „Heimdal“, mi Dædnovuonast manna, læ sikke ucce ja ravaš, nuft atte, jos čacce sada, læ masa vægjemettom goikesen bissot dam alde. Ja dat læ duotta: Sikke Varjagvuonast ja Dædnovuonast darbasuvvujek stuoreb ja buoreb dampak. Goabbaš vuonain matke læ sikke gukke ja garas, goabbaš vuonain læ ollo čacce, goabbaš vuonain læ dalve-aige buolas nuftgo duoddarest, ja dain smavva vuonain læ alo jiegna. Damditi dat dampaa, mi galgga dain vuonain mannat, fertte læt sikke dam mađe stuores, atte storbma i mate dam vuoittet, ja atte dat matta mieldes valddet buok galvoid, ja nuft gokčujuvvum bagjedækain, atte matkuštægjek æi darbas čađanjuoskat, jos velha čacce sadas; dast fertte læt nuft stuora, buorre ja liegga oudagæččekajuta, atte æi 3ad plasa olbmukge darbas goallot, jos buolas læžza, dast berre læt siera uvđna, gost jotte-olmuš oazžo gafhes vuossat, ja dat fertte læt nuft nanos, atte dat matta miha assas jienä čađa gaikkot.

Nuft gukka go dampaa læ nuft ucce, atte dat i mate mieldes valddet dam, mi galgga dam mielde, nuft gukka go matkuštægjek gillajek bahaid, go si læk dam mielede jottemen, ja nuft gukka go garra dalkke ja jiegna læ dasa hettitussan, nuft gukka dampaa i læk, nuftgo berre læt min garra vuonain.

Damditi mu mielast orro, atte dain olbmuin, guðek vaiddalek min dampai ala, manga dafhost læ vaiddalam-ašse. Mutto im mon damditi cælke, atte buok vaiddalusak læk vanhurskasak. Ouddamærka diti, go mi gullap nuft ollo vaiddem, damditi go dampaa i orost sin baikkai. Dampaa diettelassi i mate buok baikidi orostet. Dokko, gost æi læk galvolk viežžamest æige dokko doalvvomest, ja dokko, gost olbmuk æi čale girjid æige oazžo girjid, dokko diettelassi dampaa i mate orostet. Mi ferttip muittet, atte dampaa læ divras dingga, mast læ uecan dille ja gukkes matke, ja mi damditi i mate dakkat darbasmađtom ja avketes mokkid. Dobbe, gost dampast læ barggo, dobbe di maidai oazžobetet dampaa.

Verri læ dal særve rakaduvvum, mi bargga dam ala, vai Nuorttafinmarkko ožuši su ječas dampa. Vare dat barggo likkostuväsi, ja vare dat aigge i livēe gukken erit, go mist sikke Oarjeja Nuortta-Finmarkost læk min ječaidæmek dampak, mak mattek buok vuoiggadis gaibadusaid duttadet!

„Sami Usteb“ matta dinggujuv
yut juokke poastarappe bokte, go
jakko dagast maksujuvvu 80 evre.

Dat boatta ovta gärde juokke
manost.

Prenteduvvum Tromsapoasta
prentedam-viesost.